

Ο ΤΟΝΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΣΥΝΘΕΤΩΝ ΡΗΜΑΤΩΝ

ΓΕΝΙΚΟΣ ΚΑΝΟΝΑΣ

Α) Τα σύνθετα ρήματα της αρχαίας ελληνικής γλώσσας τονίζονται όπως τα απλά με εξαίρεση την προστακτική.

ΕΞΑΙΡΕΣΕΙΣ ΣΤΟΝ ΚΑΝΟΝΑ

Α. **Η Οριστική Ενεστώτα** των ρημάτων **φημί, οἶδα, εἰμί, εἶμι, κεῖμαι**, όταν είναι σύνθετα με πρόθεση, ανεβάζουν τον τόνο στην τελευταία συλλαβή της πρόθεσης (στους υπόλοιπους χρόνους τονίζονται κανονικά)

π.χ. ἄπειμι, ἄπει, ἄπεστι ωστόσο ἀπῆν, ἀπῆσθα...(πρτ.)

Β. **Η Υποτακτική και Ευκτική Αορίστου β´** των ρημάτων **ἔχω - ἔχομαι και ἔπομαι**, όταν είναι σύνθετα, ανεβάζουν τον τόνο στην πρόθεση (αν η πρόθεση είναι δισύλλαβη, ο τόνος μεταφέρεται στην τελευταία συλλαβή της).

π.χ. κατάσχω, κατάσχεις... κατάσχοιμι, κατάσχοις.. (απλό= σχοίην, σχοίης, σχοίη..)

κατάσχωμαι, κατάσχει... κατασχοίμην, κατάσχοιο...

ἐπίσπωμαι, ἐπίσπη... ἐπισποίμην, ἐπίσποιο...

- **Οι μετοχές και τα απαρέμφατα** των σύνθετων ρημάτων της αρχαίας ελληνικής γλώσσας διατηρούν, τον τόνο τους σταθερό, σαν να μην ήταν σύνθετα.

ΤΟΝΙΣΜΟΣ ΣΥΝΘΕΤΗΣ ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗΣ

α. Όταν η λήγουσα της προστακτικής είναι **βραχύχρονη** ο τόνος ανεβαίνει στην τελευταία συλλαβή της πρόθεσης.

π.χ. κατά-λυε, ἀνά-βηθι, ἀνά-βητε

β. Όταν η λήγουσα της προστακτικής είναι **μακρόχρονη** ο τόνος παραμένει αμετάβλητος.

π.χ. κατα-λύου, παρα-λαβοῦ

γ. Όταν έχουμε **μονοσύλλαβη προστακτική μέσης φωνής** (σχοῦ, σποῦ, θοῦ, δοῦ, οῦ) τότε:

- με δισύλλαβη πρόθεση ο τόνος ανεβαίνει π.χ. ἐπί-σπου
- με μονοσύλλαβη πρόθεση ο τόνος παραμένει π.χ. συ-σποῦ

- **Προσοχή στον τονισμό της σύνθετης προστακτικής παρακειμένου:** ο τόνος εδώ δεν ανεβαίνει πιο πάνω απ' τον αναδιπλασιασμό

π.χ. ἀφῖξο (ἀφῖγμαι)

ἀπῆξο (ἀπῆγμαι)

- **Προσοχή στον τονισμό της σύνθετης προστακτικής των συνηρημένων ρημάτων:**

τα σύνθετα συνηρημένα ρήματα τονίζονται όπου και όπως τα απλά με εξαίρεση **μόνο** το β' ενικό προστ. ενεστ. των ρημάτων με μονοσύλλαβο θέμα.

π.χ. ἀπό-πλει

ἀπό-δρα